

saa snart Gennemførelsen af det her foreliggende Lovforslag aabnede dem Adgang dertil. Med denne Kendsgerning og andre talende Symptomer for Øje vil det være ganske uberettiget at ræsonnere saaledes, at da nu hidtil den almindelige Vælgerklasse har stemt efter samme Principper som den højstbeskattede Femtedel, maa der derigennem være ført Bevis for, at man, uden at risikere noget, uden at der vilde ske nogen egentlig Fravigelse fra de hidtil raadende Principper, kunde overdrage til den almindelige Vælgerklasse ogsaa at vælge den større Halvdel af Raadet, som den højstbeskattede Femtedel hidtil har valgt. — Med Hensyn til Trangen til Reformen kunde jeg ønske at anføre endnu en almindelig Bemærkning, nemlig den: Hvorledes kunne de Herrer, der herinde paa Tingene have fungeret som dette Lovforslags varme Tilhængere og Talsmænd, egentlig underbygge Kravet om denne Reform med en Henvisning til, at der er en stærk Trang til den? De rette jo nemlig derved, ret beset, en skarp Anklage mod sig selv og deres Partifæller. Forholdet ligger nemlig saaledes, at gennem en lang Aarrække, lige indtil denne Dag, var det de Herrer og deres politiske Meningsfæller, der dominerede, for ikke at sige havde Eneherrredømmet, i de landkommunale Raad, og vi vide jo, at det Tidspunkt ligger ikke en ganske kort Aarrække tilbage, hvor de Herrer's politiske Meningsfæller saavel i som uden for den højstbeskattede Femtedel i hvert Fald i adskillige Kommuner mødtes i samdrægtig Enighed om, at det eneste kommunale Ombud, som man turde betro Kommunens mere fremtrædende konservative, det var Skorstenskirgerembedet, et Embede, som man derfor i disse adskillige Kommuner, ihukommende Ordet: Ære den, som æres bør, med priselig Hensynfuldhed overdrog til den fornemste konservative i Kommunen, glade, hvis det var en Godsejer, end gladere, hvis det var en Baron, hvem man kunde hædre med dette Kommunens Tillidshverv. Naa, Forholdene i saa Henseende have jo heldigvis ændret sig: den politiske Delingslinie gør sig heldigvis nu i de senere Aar ikke saa stærkt gældende ved Tilvejebringelsen af de kommunale Raad. Men det er jo dog hævet over enhver Tvivl, at det i den store Helhed er de Herrer's politiske Meningsfæller, der føre de landkommunale Tøjler. Hvis der skulde være en virkelig Trang til en Ændring i Tilvejebringelsen af den kommunale Styrelse, saa maatte dette altsaa hidrøre fra, at den Maade, hvorpaa Styre-

hvervet nu udøves, er utilfredsstillende, og Ansvaret herfor maatte falde paa de Herrer's politiske Meningsfæller. Jeg tror nu for mit Vedkommende, at den Maade, hvorpaa Styrethvervet udøves i den store Helhed, er tilfredsstillende, og at der derfor ikke tiltrænges nogen vidtgaende Reform i den Maade, hvorpaa Styrelsen tilvejebringes. Men tiltrænges der Ændring i den Maade, hvorpaa Styrelsen — jeg gentager: altsaa de Herrer's politiske Meningsfæller — udfører Styrethvervet, vil jeg sige til de Herrer: De have jo al ønskelig Adgang til at foretage disse Reforme! Og saa vil jeg endvidere sige til de Herrer: lad kun et noget mere moderne og human Livssyn indblåse den landkommunale Styrelse sin Aande — vi faa konservative, der slap ind i den landkommunale Styrelse, skulde i saa Fald saa vist vel vide at slaa Følge med de Herrer. Det er nemlig ikke denne Side af Sagen: Praktiseringen af de nu bestaaende Love i fuldstændig human Aand, det er ikke den, vi fra konservativ Side befrygte. Nej, det, som i den konservative Lejr skaber Frykten og den dermed forbundne Opposition mod Ophævelsen af de to Vælgerklasser, er den Betragtning, at der bør være givet dem, der skulle udrede den overvejende Del af de kommunale Samfundsbyrder, en Adgang til inden for rimelige og naturlige Grænser at værne sig imod en ensidig Paalæsning af disse Byrder. Og en saadan ensidig Paalæsning af Byrder maa nødvendigvis befrygtes ved det her foreliggende Lovforslag, der nemlig stiller Forholdene saaledes, at den kommunale Skattebyrde skal bestemmes af Magtudøvere, hvis personlige Interesse er saa at sige Nul i, hvorvidt der omgaaes økonomisk eller ødselt med Kommunens Midler.

Man har villet hævde, at den Adgang, der ved Landkommunalloven af 6te Juli 1867 er givet den højstbeskattede Femtedel til at værne sine Interesser, var og er uforholdsmæssig stor, saaledes at Trangen til den her foreliggende Reform skulde have sit Udspring derfra. Dette er imidlertid en Paastand, hverken mere eller mindre holdbar end Masser af de Paastande, der bringes til Torvs, hvilende paa et løst Skøn. Vil man udmaale, i hvilket Omfang denne Paastand er mere eller mindre holdbar, har man ingen anden Vej at gaa end at prøve den i Belysning af det Forhold, hvori den nu bestaaende Ordning tilmaaler de forskellige Klasser af kommunale Vælgere henholdsvis Samfundsbyrder og Samfundsrettigheder. Det her